

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegraful Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Domnia lui Constantin Brâncoveanu.

De Emilian Stoica, preot în Acliu.

III.

În ziua de 15 August 1714 apoi, ziua de Sfânta Mărie, se deschisera ușile temniței și Brâncovenii toți, desculți și cu capetele descoperite, fură duși pe una din piețele de pe malul mării, față fiind Padișahul și mării împuterniciți ai țarilor apusene; și hangerul gealutului din 5 tulgerări făcu să cadă însângerate cinci capete de om, ingenunchiați la rând, cu mâinile legate la spate. Osândiții își primiră moartea frumos: întâi căzu capul Văcărescului, ginerele lui Brâncoveanu, apoi al lui Constantin, cel mai mare dintre feciori, apoi al lui Radu; iar când veni rândul lui Matei — copil de 16 ani — acesta înfiorat se uită o clipă rugător în juru-i, ca și cum ar fi căutat un ajutor, o mântuire — ochii nefericitului părinte se umplură de lacrimi — și cele 2 suflete se îmbrățișară pe veci în scăpărarea celei din urmă priviri. (Vlahuță).

Cunoscuta legendă populară a lui Alexandri povestește cu un dramatism zguduitor moartea Brâncovenilor, dând drept motiv al uciderii lor statornicia în legea strămoșească. Altă legendă culeasă de dl. Păsculescu în Celeiu-Romanași învâluie moartea lor în vâl de minune: Trupurile însângerate aducându-se în mare au aprins marea, care a ars spre spaima Turcilor 3 zile și 3 nopți, semn de pedeapsă cerească pentru această nelegiuire.

De unde aprecierea extrem de binevoitoare a poporului, când cei mai de aproape ai lui, rudeniile și boierii s'au simțit îndemnați să-l desrădăcineze pe Constantin Vodă din fațapământului? Răspunzând la aceasta scoatem în relief adevăratele merite ale domniei lui Brâncoveanu.

Mai întâi Brâncoveanu a fost un bogat boier, de o bogăție legendară. Avea 55 de sate întregi, 56 moșii, 10 dealuri pline cu vii, 5 rânduri de case în București, alte la Târgoviște, afară de proprietățile din Ardeal, cari încă erau numeroase. Mai posedă cea mai mare avere în bani, giuvaeruri și scule, ce a avut-o vr'unul din Domnii Țării Românești. N'a fost însă o bogăție de avar, ce strânge prin crime, sălnicie și aspirare, ci o bogăție bine și cuminte chivernisită, darnică și rodnică în fapte bune. Această avere o administra el cu deosebită grijă, dar și cu dreptate. Fiind acasă un harnic gospodar al averii sale, deci și ca Domn va fi fost cel mai bun financiar al vremii sale.

Buna sa chiverniseală îi aduce venite uriașe, cari îi permit să ducă și o viață îmbelșugată, să facă în toate părțile daruri împărătești, și să ajute chiar și vistieria Țării. La el ațlăm cazul ne mai pomenit în anele vremii țării, că în loc de a se înfrupta

Domnul din vistieria Țării, cum era obiceiul, o ajută el din averea sa privată. Din însemnările ce ni s'au păstrat se vede, că el începând cu anul 1700 contribuie an de an la haraciul țării cu sume tot mai însemnate, cari adeseori întrec de 2 ori suma ce o plătea vistieria Țării, fără a socoti aici darurile, birurile și plocoanele, ce priveau exclusiv persoana Domnitorului.

Nu numai concluzia întemeiată pe legendele populare, dar și unele dispoziții clare ne arată simțul său de umanitate. Mai întâi e interesantă împrejurarea, că pe când Turcii în decursul domniei lui urcau mereu haraciul tocmai în urma faimei averii lui, el nu urcă dările, căci venitul vistieriei până la 1704 e invariabil, ci pentru a nu împovăra pe cel sărac, plătește din averea sa.

Introduce apoi măsuri direct în favorul țăranilor. Astfel în 1701 desființează birurile lunare, cari toate se plăteau numai de țăranii, și introduce sferturile plătite de toți. În 1704 introduce «văcărutul», darea pe vite, singura dare proporțională. Aceste măsuri democratice, și mai ales văcărutul, l-au înstrăinat de boieri și l-au făcut simpatic țăranilor. În urma acestor inovații se simte o învioreare și o creștere a populației, iar dreapta repartizare a dărilor urcă veniturile vistieriei, fără a apăsa pe cei săraci.

Cea mai curată glorie și cel mai bun nume îl are acest Domn pe urma sprijinului ce l-a dat în toate direcțiile așezămintelor bisericesti.

IV.

Istoricii, cari au pătruns în gândurile lui, spun, că îngrijirea lui deosebită pentru lucrurile bisericesti nu era numai un semn de putere și strălucire spre cinstea și amintirea numelui său, ca la cei mai mulți dintre Domnii români, ci mai ales manifestarea unui adânc sentiment religios, care răsare din toate faptele sale. (Giurescu).

Mai întâi el este un mare constructor, reparator și înzestrător de biserici. Aproape în toate satele de pe moșiile sale zidește lăcașuri de închinare. La noi a zidit biserici în Poiana-mărului și în Făgăraș. Pe aceasta din urmă a înzestrat-o cu venit anual de 50 de taleri din vama dela Rucăr și Dragoslavele «pentru ajutorul bisericii și pentru hrana preoților». Renovează o mulțime de mănăstiri mai vechi și zidește altele nouă. Țara este plină de așezăminte lui. Dintre mănăstirile zidite de dânsul, cea mai frumoasă ca stil de arhitectură și sculptură e mănăstirea Hurezului, pe care dl. Iorga o consideră de tipul definitiv al arhitecturii religioase a Românilor și opera de sculptură cea mai importantă pe care o poate înfățișa arta noastră veche. Mănăstirile le înzestrea cu frumoase venituri, dar cu deosebire îngrămădește cu darurile sale mănăstirea Hurezului, din care ar fi vrut să facă un centru de cultură, cum au fost atâtea mănăstiri în Țările române.

Brâncoveanu este, ca și înaintașul său Șerban Cantacuzino, un sprijinitor al culturii și prin îndemnul lui ce dă pentru scris și tipar.

Cel mai însemnat monument de limbă literară al epocii sale, așa numita Biblie a lui Șerban, tipărită la 1688, se traduce la îndemnul lui, după cum mărturisește Șerban Cantacuzino în prefață, și ajunge să se tipărească iarăși numai la începutul domniei lui.

Afară de aceasta în timpul domniei lui a mai eșit de sub teascurile muntene un însemnat număr de tipărituri, cam 80.

Adevărat, că multe din acestea sunt în limba grecească, căci pe vremea aceea principatele românești ajunseră focarul de căpetenie și centrul cultural al ortodoxiei, reprezentată prin clericii și arhierii greci. Aceste cărți sunt parte de slujbă, parte de polemică religioasă.

Deosebit de însemnate pentru noi sunt cărțile tipărite în limba românească. Mai întâi sunt cărțile sfinte, cărțile de slujbă, cari scot cu desăvârșire acum, și nu pe timpul lui Mateiu Basarab, cum se credea, limba slavonă din biserică și împiedecă înstăpânirea limbei grecești, ce ajunge la modă în școli și societate.

Dârnicia acestui mare voevod, precum și numărul destul de mare al tipografiilor, îngăduie și tipărirea cărților de învățatură și petrecere în limba românească. Se ajunge acum pentru întâia oară la tipărirea fabulelor lui Esop și chiar la Alexandria cea scrisă pentru gustul și înțelegerea celor umili.

Domnia cea lungă a lui Brâncoveanu se explică prin legăturile excelente ce le-a avut el cu toți oamenii influenți ai epocii sale. Și dacă el a știut să între în relații de politică externă cu cele mai puternice personalități, cunoștința sa de oameni și împrejurări a făcut ca acasă le sine să se încunjure cu oameni vrednici și capabili. El știa, că mărirea sa domnească nu se arată numai prin splendoarea lucrurilor, ci mai ales și mai cu efect prin calitatea oamenilor ce încunjurau tronul său. Deci și mișcarea culturală ce o vedea că se continuă și înfloreste sub domnia lui, pornește de sigur nu numai dela el, ci și dela bărbații aleși ai epocii sale, pe cari i-a ridicat el, sau i-a susținut aproape de el.

Între acestia ca cel dintâi trebuie să-l socotim pe unchiul său, stolnicul Constantin Cantacuzino, om învățat, foarte învățat, umblat prin școlile din străinătate: Constantinopol, Padova, Veneția, care însuși putea fi Domn, dar a preferit liniștea boierească scaunului domnesc plin de primejdii. El este principalul muncitor la traducerea Biblii din 1688. A scris și o istorie a tuturor Românilor, care însă nu ni s'a păstrat întreagă.

Este apoi acel Antim din Iberia, fost zugrav, tipograf, egumen la Snagov, episcop la Râmnic și mai apoi mitropolit la București. N'a greșit

Brâncoveanu, când a ridicat pe acest străin, care s'a știut atât de bine acclimatiza, însușindu-și în mod desăvârșit limba noastră și având ca pușini alții dragostea, însuflețirea, hărnicia și priceperea la toate lucrurile de cari se apuca. Prin el direct ridică Brâncoveanu și împodobește atâtea altare și tipărește o mulțime de cărți.

Între arhierii acestei epoci se ridică prin meritele sale Damaschin, episcop de Buzău și apoi de Râmnic, ca autor și tipăritor de cărți și ca cel mai însemnat traducător al cărților de slujbă în românește.

Pe timpul lui Brâncoveanu trăiesc și scriu frații Radu și Șerban Greceanu, ocupând funcții înalte politice. Sunt muncitori și ei la traducerea Biblii din 1688, iar Radu e și scriitorul cronicei oficiale a domniei lui Brâncoveanu.

În sfârșit Radu Hrizea din Popești, cu știința de latinește, e încredințat cu misiuni importante diplomatice din partea lui Brâncoveanu. Acuzat de tradare scapă de urgia lui Brâncoveanu, și scrie o cronică plină de venin împotriva Domnului său.

Neluând în seamă domnia cea scurtă, de 20 de luni, a lui Ștefan Cantacuzino, urmașul și pârșul lui Brâncoveanu, care împreună cu tatăl său, stolnicul Cantacuzino, a căzut în cursa pregătită de ei, putem afirma, că cu domnia lui Brâncoveanu se sfârșește ca cu un apus luminos și strălucit de soare epoca domniilor pământene și se începe epoca întunecată a domnilor fanarioți.

V.

Domnia lui Brâncoveanu, pe lângă învățămintele politice pe cari nu noi ne simțim chemați a le releva, ne oferă bogate învățăminte etice.

Vom remarca mai ales înalta concepție de viață a lui, atât ca boier, cât și ca Domn, ca pildă pentru orice om ce are sub mână sa o avere mai mare. Avere este un dar dela Dzeu, care trebuie chivernisit cu grijă, cu dreptate și milă față de supuși; ea implică însă și datorința de a da din prisosul ei și pentru binele obștesc.

Evlavia sinceră și adâncă a lui Brâncoveanu, ce era de altfel cea mai aleasă podoabă a vechei boierime și pe care se pare că a înăbușit-o civilizația apusului, îi dă cea mai justă măsură pentru întrebuintarea vieții, și din ea pornește sprijinul atât de mare ce-l avea biserică națională și nu-l mai are astăzi dela boierime.

Și dacă cu toate acestea Brâncoveanu are un sfârșit tragic, el nu cade prin păcatele sale, ci prin intrigile curții sale. Cei ce-l urau pentru splendoarea sa și pentru măsurile lui democratice, au voit să-l desrădăcineze de pe fața pământului; judecata poporului însă l-a salvat. În concepția sa creștinească și poetică poporul a admirat pe domnul său pentru bogăția lui cea darnică, l-a prețuit pentru evlavia și dragostea față de biserică, l-a iubit pentru dreptatea și ușurările ce i-a făcut; neînțelegând tai-

nele încurcate ale politicii cari i-au adus peirea trupească, i-a pregătit ca o compensație și răsplată morală prin legendele sale nemurirea, — încununându-l cu cununa martiriului.

E acesta un act rar de biruință a dreptății și triumf al adevărului istoric.¹

Războiul.

Sibiu, 26 August n.

S'a început războiul în contra Sârbiei, pentru a i se da o lecție, o pedeapsă, pentru faptele sale criminale. Sărind însă Rusia întru ajutorul Sârbiei, natural, că acum adevăratul războiu e purtat în contra Rusiei, și războiul cu Sârbia e de a doua mână. Pentru că dacă sunt bătăuți Rușii, bătăuți au se fie și Sârbi. Conducerea de războiu din Sârbia a aflat deci de bine a inaugura acolo o nouă tactică, aceea, de a nu continua cu ofensiva. Trupele noastre se află așezate în poziții bune, pe teritoriu sârbesc, și au se rămân în ele deocamdată, până li-se va da ocaziunea bună de a ataca de nou. Când sunt însă provocate, natural, că răspund trupele noastre și iau la goană pe dușman. Armata noastră a trecut acum și în Muntenegru și a ocupat o parte din el.

În contra Rușilor se dau lupte foarte frumoase și cu splendid succes. Mai ales cavaleria noastră dovedește multă istețime. Au fost luate la goană multe divizii de cavalerie ruscă, au fost făcuți mulți prizoneri, și trupele noastre, împreună cu cele germane, merg înainte pe teren rusesc, trecând numai prin învingeri.

Războiul purtat între Germanii și Francezii e apoi aproape decis. Învingerile strălucite din zilele din urmă ale Germanilor asupra Francezilor au spart de tot organizația trupelor franceze, și dacă le va succeda Germanilor să le încunjure, capitularea lor e inevitabilă. Norocul e cu noi pretutindenea, fiindcă dreptatea e cu noi!

¹ Ne fiind șirele de mai sus o cercetare cu pretenție de caracter științific, am socotit că e inutil, ba chiar supăraător, să dau la tot pasul note. Acolo unde s'a reproduc text mai lung, s'au folosit ghilemele, sau am indicat simplu isvorul. Incolo pentru respectul proprietății, cred că ajunge dacă spun, că toate informațiile sunt luate după următoarele isvoare:

C. Giurescu și N. Dobrescu: Documente și registre privitoare la domnia lui Constantin Brâncoveanu.

N. Iorga: Istoria bisericii românești.

N. Iorga: Istoria Românilor pentru poporul românesc.

N. Iorga: Istoria Românilor în chipuri și icoane.

N. Iorga: Istoria literaturii religioase a Românilor până la 1688.

N. Iorga: Operele lui Constantin Cantacuzino.

A. Vlahuță: Din trecutul nostru.

G. Adamescu: Istoria literaturii române.

Din Magazinul istoric pentru Dacia: Domnia lui Constantin Voevod.

I. c. d. P.: Orele libere.

Știri false.

Cercuri înalte oficioase ne atrag atențiunea asupra faptului, că ziarele din regatul român, pe cari noi de două săptămâni nu le mai primim, ar aduce, ca primite din isvoare franceze, engleze, rusești și sârbești, știri de pe câmpul de războiu, despre groaznice înfrângeri ale trupelor germane și austro-ungare, ceea ce de sine înțeles, că nu corespunde de loc adevărului. Trupele noastre austro-ungare și trupele germane vor avea și ele pierderi, poate că însemnate pierderi, fiindcă nu este războiu fără pierderi, dar ele merg cu bravură rară înainte. În Sârbia trupele noastre țin ocupate pozițiile tari de pe teritoriul sârbesc, în Rusia înaintează mereu pe teritoriu rusesc, cu trupele germane împreună, pricinuind mari pierderi dușmanului, în Belgia Germanii au înfrânt de tot trupele belgiene și engleze, iar despre învingerile splendide ale armatei germane asupra Francezilor e convinsă acum lumea întreagă nepreocupată. Nu e de înțeles deci, ce rost ar mai putea avea publicarea știrilor false, de înfrumșetare, contrare acestui adevăr, cari nu pot să provoace decât numai zăpăceală în mintea cetitorului? Adresăm publicului românesc rugarea, să nu le dea nici un crezământ, pentru că adevărul e cel stabilit de noi, pe baza comunicărilor autentice, oficioase; și nici să nu le respândească, pentru a nu veni în conflict cu legile excepționale sub cari ne aflăm.

Atitudinea Italiei.

Puterile din tripla înțelegere au intrat toate în războiu: Rusia, Franța și Anglia, iar dintre puterile din tripla alianță numai două: monarhia noastră austro-ungară și Germania. A treia alianță, Italia, stă la o parte. Și-a impus o strictă neutralitate, din care însă se pare că va fi silită se iasă și se treacă și ea în șirul statelor războinice. O telegramă dela Roma anunță, că Duminecă consiliul de ministri a discutat acolo ziua întreagă asupra situațiunii, fără a fi putut lua vre-o hotărâre finală. Din cât a putut strebate în publicitate se poate deduce însă, că Italia stă gata să-și pună puterea armată, pe apă și pe uscat, la dispoziția Germaniei și a monarhiei noastre austro-ungare, deci să iee poziție ostilă și ea în contra puterilor din tripla înțelegere, dar numai sub condițiunea, ca să i se asigure și Italiei o estindere teritorială în Balcani, în aceeași măsură în care o va avea eventual monarhia noastră austro-ungară. Sigur, că se va ajunge la înțelegere asupra acestei condițiuni, pe care nu ni-o putem explica la moment, decât numai astfel, că dacă mo-

narhia noastră ar incorpora cumva o parte a Sârbiei, — Italia reclamă pentru sine o anumită influență asupra — Albaniei.

Anglia sevârșește o crimă!

Scriu ziarele cele mari, că în Anglia s'a constituit un comitet al neutralității, compus din oameni de frunte: episcopi, senatori, profesori, scriitori, politicieni, etc. în scopul, de a face tot posibilul pentru eșirea Angliei din apele războiului. Comitetul a publicat un apel în scopul acesta, dovedind în el, că dacă puterile din tripla înțelegere ar învinge pe Germanii și pe cei din Austro-Ungaria, folosul l'ar avea numai Rusia, care ar ajunge stăpână pe mare, nu numai în Europa, ci și în Asia. Rusia însă e o țară numai de jumătate civilizată, o țară, în care ideea libertății politice și religioase nu numai că nu e acceptată, dar e chiar persecutată. Pe când Germania e o țară, care stă pe treapta cea mai înaltă a culturii, o țară, care a contribuit în mare măsură la dezvoltarea Europei. Anglia deci, ca țară asemenea cultă, nu poate sprijini o țară barbară în nizuințele ei, ci numai o țară cultă. Anglia n'are interes să ridice armele în contra Germaniei, și sevârșește crimă atunci, când le ridică pentru a sprijini pe Ruși!.. Oameni cuminiți sunt cei ce le spun acestea. Dar se va întâmpla și în Anglia aceea ce se întâmplă pe alte locuri, că oamenii cu adevărat cuminiți n'ajung la vorbă decât atunci, când de regulă e prea târziu!

Împărțirea Rusiei.

Dacă va fi bătută și învinsă Rusia, — și după toate semnele ea nu va putea scăpa de aceasta binemeritată pedeapsă, — statele învingătoare asupra ei vor stărui, ca ea să fie și împărțită, adică redusă la o Rusie mică decum e ea astăzi încă. La tot cazul se va reda Finlandei independența de mai înainte, se va da autonomie Polonilor din Rusia, ori poate se va reînființa de nou regatul polon, și se va da ființă separată de stat Ucrainei, Rusiei mici, cu o poporațiune de peste treizeci de milioane de suflete, nemulțumite cu soarta lor și cu jugul în care se află de două veacuri și mai bine.

Poporațiunea din Ucraina, cu toate că e ruscă și ea, nu e una cu poporațiunea din cealaltă Rusie, din Marea Rusie. Este o mare deosebire între ele. E deosebire în limbă, întâi de toate, apoi deosebire în ființa fizică și morală, în caracter, temperament, în cântecele populare, cari unele sunt ale Rușilor din Ucraina și altele ale celor din Marea Rusie, și

este deosebire în moravuri. Deosebirea a devenit și mai mare prin divergențele politice și pe urma destinelor istorice. Frunțașii poporațiunii din Rusia mică nu vreau să se considere de loc ca Ruși, ca națiune de același caracter și de aceeași origine ca Rușii din Marea Rusie. Esistă deci un mare conflict între Rușii din Ucraina și ceilalți din Marea Rusie. Ucrainenii au făcut toate eforturile, ca să-și creeze o limbă și o literatură proprie, trecând conflictul la început pe terenul literar și științific. Cu dezvoltarea ideilor socialiste și democratice, conflictul a fost trecut apoi și pe terenul politic. Astăzi convingerea tuturor Ucrainenilor este, că sunt două limbi rusești, și sunt două naționalități rusești, deci două popoare, cari se deosebesc unul de altul, pe cari numai istoria le-a întrunit la oaltă, și cari au dreptul de a se guverna singure, desfăcând comunitatea de acum. De aceea Ucrainenii s'au organizat, au pus mâna pe arme, și cu trupele lor voluntare vor lupta alături cu monarhia noastră în contra Rușilor, pentru a-și dobândi neatârarea.

Pentru cei lipsiți.

Al patrulea conspect.

Pentru familiile celor chemați la arme, respective pentru „Crucea Roșie“, au mai contribuit din 17 până în 24 August, de-a dreptul, ori prin redacțiuni, următorii:

La „Hermannstädter Sparkassa“ au depus: Societatea funcționarilor Sibiu 200, casina din Sibiu 200, firma Breckner 50, Carolina și Amalia Wolf 10, Moritz Gross 50, Paulina Polet 10, Iosif Krauss 10, Wilhelm Z'ch 200, Rob. Phleps, director de școale 20, Misch Fuss, profesor 30, Erna Fuss 20, Mina Meisler 20, Carolina Lindner 20, Mina Lindner 20, familia Rud. Schuster 20, Ida Bochenek 20, Rotgerbergenossenschaft 100, Ioan Soor 20, Otto Kapp 50, familia Wexelberger 50, Carol Linz 20, Selma Linz 20, Dora Spech 50, Gustav Conradt 50, Carol Jkeli 50 Doamna Dr. Ugar 50, Gustav Weindel 40. La oaltă coroane 1400

La filiala băncii comerciale au depus: Petru Meininger 40, Dr. Francisc Fű 50, 100, Văduva To h 20, firma M. Sam. Rubnstein 100, Sali Rubstein 20, Dr. Iosif Schwartz 50, Bella Schwartz 10, Gavriil Zagoni, consil reg. notar public 130, Camera advocațională, Sibiu 200, Dr. Francisc Verzar 30, Comunitatea israelita ortodoxă 200, Chevră Kadischa 100, Petru Bod, director de școale 25, K'ss Samu director 12, N. N. 10, Barabás Alexandru 10. La oaltă coroane 1077.

La „Bodenkreditanstalt“ au depus: Martin Schuster, director 50, Orendt și Fieri, curieri 50, Eraa Henrich 10, And. Rieger 100, Ema Schultz 30, Wilh. Schiller 30, N. N. 6, Comercianții tineri, 50, Alfred Coulin 30, Guido Fabritius 50, văduva Sigerus, 10, B. Frenzt senior și soția 50, Frieda Knall 10, firma Carol F. Ikel 500, Albert Hochmeister, senator, 50, Fritz Ru-

FOIȘOARĂ.

Sfânta icoană din Lucca

de Selma Lagerlöf.
(Fine).

— „Da, făcure bătrânii oftând. Am fi putut să ne închipuim, că lucrurile vor fi astfel. De bună seamă vom fi greșiți și noi mai greu de cât el. Am venit însă încrezători în făgăduința ce ni s'a dat“.

Femeea cea frumoasă înălță nițel sprincenele, apoi vorbi cu glas blând:

— „E frumos lucru tăria credinței voastre. Dar asta nu este deajuns, ca Dumnezeu să vă îplinească dorința. S'ar putea să doriți ceva ce să fie spre răul vostru“.

— „Mi-ați povestit istoria robului care duce o luntre între Messina și Reggio, urmă ea. Acum câțiva ani era negustor bogat, era și om bun, care nu făcea nici un rău nimănui; dar îi plăceau așa de mult petrecerile și ospetele, încât s'ar fi îmbolnăvit și ar fi murit de mult, dacă Dumnezeu nu-i trimitea încercarea aceasta. S'a întâmplat, că un hoț a furat dela Feciora Maria o coroană împodobită cu pietre scumpe, și ca să depărteze de la sine prepusul, a scos o peatră din coroană și a ascuns-o în buzunarul negustorului. S'a găsit piatra la acesta, l-au învinuit că a furat co-

roana și cu toate jurămintele lui că-i nevinovat, l-au osândit la muncă silnică pe viață și să fie ferecat de luntre, să ducă mereu călători de la Messina la Reggio și dela Reggio la Messina. Ar fi ușor de tot să i se dea ajutor, căci hoțul a ascuns coroana într'un ungher din podul bisericii. Îndată ce s'ar afla, s'ar vedea nevinovăția negustorului. Dar dacă i s'ar da ajutor, ar începe iarăși viața de mai înainte și s'ar arunca în piere“.

— „Iubită doamnă, z'ise bătrânul, ne pare bine că asta-i pricina pentru care suferă omul ăsta osândă nedreaptă. Ne-am închipuit și noi ceva așa. Cât este despre noi, nu știm dacă împlinirea dorinței ne-ar aduce bine sau rău. Dar ni s'a făcut făgăduință, ținem la ea“.

Iar înălță blanda vedenie sprincenele, cam nerăbdătoare din pricina încăpăținării lor, apoi urmă cu glas tot mai blând, cu cât vorbea mai mult:

— „Este ceva bun o credință tare, dar nu se știe, dacă Dumnezeu va împlini numai pentru atâta dorința. Poate că va voi mai întâiu să vă învețe a fi mulțumiți cu ce vi s'a dat“.

— „Mi-aduc aminte de vecinul vostru de lângă Palermo, urmă ea. Afară de fiica bolnavă mai are una, dar aceea nu e frumoasă și e nițel s'utiță. De aceea fu totdeauna s'a purtat rău față de ea. Fata este însă cuminte și bună și muncitoare, și-i aduce folos în tot chipul. Suferințele ei au

înduioșat pe Dumnezeu. De aceea a dat boala celei frumoase. Boala ar fi lesne de lecut, căci vine dela un pieptene otrăvit ce i-a vândut o arăpoaică rea. Se poate să moară, dacă vecinul nu o înțelege, că trebuie să-și iubească de o potrivă fiicele, pricepând ce odor i-a dat Dumnezeu în fata cea urată“.

— „În adevăr, strigă bătrâna, cu cât vă auz vorbind mai mult, cu atât mai mult mă încredințez de înțelepciunea și dreptatea lui Dumnezeu. De bună seamă noi, amândoi bătrâni, nu i-am mulțumit pentru tot binele ce ni-a dat. Ori cum îns, avem încredere în făgăduința ce ni s'a făcut“.

La aceste vorbe zâmbetul cel mai blând lumină fața doamnei nobile și făcând semn bătrânilor s'o urmeze le zise:

— „V'am vorbit și v'am sfătuit, prietenilor, dar văd că nu vă lăsați de ce v'ați pus în cap. Gândiți-vă înainte de-a jertfi averea voastră ce anevoie este să căpătați ascultare dela D-zeu.“

Fără a aștepta răspuns, li duse până lângă un stâlp și le arătă sus icoana atârnată. De sus, de-aproape de coperiș, atârna o cruce mare neagră, pe care era prins cu piroane Isus. Ch pul răstignitului era așa de deosebit de tot ce-au fost văzut, în cât se întoarseră spre înscătoarea lor pentru a-i cere o deslușire.

— „Icoana e foarte veche, zise aceasta, și foarte rău păstrată; dar înfățișează pe fiul meu, pe Mântuitorul răstignit.“

Bătrânii erau așa de adânciți, uitându-se la icoană, încât nu pătruseră în clipa aceasta întreg rostul vorbelor ei.

— „Bărbate dragă, șopti baba, sfântul de pe cruce mă înspăimântă cu sprâncenele lui groase și cu ochii adânci. Mă înfioară, că-i făcut fără barbă. Nu-l pot cunoaște“.

Se mai mirau, că răstignitul purta haină scurtă neagră, brau în jurul mijlocului și'n picioare sandale de lemn. Icoana era cu foarte groasă pubere pe ea și de bună seamă de ani și ani nimeni n'o îngrijește.

— „Suntți foarte turburați, zise înscătoarea lor, v'ați așteptat, ca puternicul ce urma să vă ajute să fie cu totul altfel“.

— „Iubită doamnă, nu la de astea ne gândim noi. Ne bucurăm că nu l'am putut cunoaște chiar dela început. Acum șim, că era altfel aci pe pământ. Avea înfățișare neînsemnată și oamenii nu l'ollegeau numai decât, că el era fiul lui Dumnezeu“.

Zâmbetul cel mai luminos se văzu pe fața doamnei străine.

— „Atunci dați darul“.

Fără a zice o vorbă, bătrânii căzură în genunchi și atinseră cu fruntea lespezile de pe jos.

— „O Cristoase, fiul lui Dumnezeu, primește darul nostru și ascultă-ne ruga.“

charscki 20, clubul popicariilor 134-30, clubul jucătorilor de cărți 19-99. La olaltă 1200 cor. 29 fileri.

La „Albina” au depus: Firma Mersing și Lessel 200, Biserica gr.-ort. și gr.-cat. din Bendorf 61, Nicol. Herjegovat, vice-colonel în pens. 100, Dr. Vasile Bologa, director 50, văduva Schuh și copiii 30, Nicolae Togan, protopop 20, Dr. G. Proca, secretar cons. 20. La olaltă coroane 481.

Conspectul al patrulea cor. 4158-29
Celelalte trei „ 25389-42

Resultatul la 24 August cor. 29537-71 depuse astfel: La Sparkessa 11-908, la fiiala băncii comerciale 3918, la Bodékreditanstalt 8815 cor. 29 fil și la Albina 4906 cor. 42 fileri. La olaltă: 29.547 cor. 71 fileri.

Au mai oferit apoi funcționarii de stat și cei comitatensii câte un procent din salariile lor, cari sune vor fi arătate la timpul său, după încasare, în conspecte.

Fiindcă marea miserie, care negreșit se va arăta în lunile de earnă, trebuie să ne fie pregătiți, iar sosirea vulnerabililor va ridica la tot casul însemnate pretensiuni față de „Crucea Roșie”, cari vor putea fi satisfăcute numai pe urma unei largi voioțe de jertfă, se adresează de nou tuturor locuitorilor orașului nostru urgenta rugare, de a-și depune obolul la vre-unul din numitele institute de bani, cât mai curând. Suntem datori să aducem orice jertfă pentru aceia, cari la hotarele țării luptă pentru siguranța noastră!

NOUTĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători. „Adormirea Maicii Domnului”, numărul cel mai de aproape al ziarului nostru va apărea luni la ora obicinuită.

Protectorii ostașilor. Maiestatea Sa, Împăratul și Regele nostru Francisc Iosif I, și-a dat consentimentul, ca protectoratul cu privire la îngrijirea soldaților să-l iee asupra lor, pentru întreaga monarhie, Arhiducesa Zita, soția moștenitorului de tron Carol Francisc Iosif, și Arhiducele Eugen, general de cavalerie. Cercul lor de activitate nu se estinde însă și asupra «Crucii Roșii».

Apel. Stimatele doamne și stimaților domni, cari s'au anunțat pentru a face serviciul la filiala din loc a reuniunii «Crucea Roșie», se adresează cu stimă rugarea, de a se prezenta la o consfățuire în 29 August la 4 ore p. m. în sala cea mare din edificiul comitatens, strada Șaguna Nr. 10. Ne rugăm de prezentare punctuoasă. Sibiu, la 25 August 1914. Comiteul.

Promoție. În 23 August n. e. au fost promovați la facultatea medicală din Cluj de doctori următorii domni: 1. Traian Bude, fiul directorului pens. din Zărnești. 2. Ion Zaharie Lupu, asistent la Sanatorul Grigore Alexandrescu din București, fiul harnicului țaran din comuna Bundorf. 3. Ioan Russu, fiul preotului din comuna Toar. 4. Ulpian Ștefan, fiul avocatului din Sebeșul-Sasesc.

Testamentul Papei. Un ziar italian din Roma scrie, că testamentul răposatului Papă Pius Xar conținea următoarele: „M'am născut sărac, am trăit în sărăcie, mor sărac. Rog sfântul scaun, să dea surorilor mele 300 lire la lună. Doresc să nu fiu înbalzamat”. Un alt ziar fruntaș din Roma crede apoi a ști, că Papa Pius X a pus la o parte 100.000 lire, pe seama neamurilor sale, dar a lăsat în grija și voea urmașului său, să le împartă, ori să le oprească pentru sine.

Sibiul și contribuțiile. Colecta făcută în 9 a lunii curente, cum am arătat, a dat un rezultat de peste 3100 de coroane. Pentru bucătăria poporului s'au adunat vreo 1600 coroane. În urma apelului fruntașilor sibiui, s'au adunat până acum peste 29.000 coroane. La 18 August, în „ziua ostașilor” s'a contribuit cu totul suma de 3645 coroane 97 fileri, care se va întrebuința pentru ajutorul familiilor de rezerviști chemați la război.

Tata regimentului. La comanda de întregire a hoavezmei din Bistrița s'a prezentat bătrânul Iacob Pătrășcan, om de 64 ani, din comuna Enciu, și a cerut se fie înrolat ca voluntar, pentru că decând a cetit proclamația și manifestul, nu mai are somn și odihna și tare ar dori se reargă pe câmpul de război. A fost vizitat din partea medicilor și aflându-se apt pentru serviciul militar, a fost asentat, a pus jurământul și așteaptă acum momentul plecării pe câmpul de război. Camerarii sei l-au botezat „tata regimentului”.

Arhiduci în armata bavareză. Leopold Wölfling și Ferdinand Burg, foști arhiduci în Austria, s'au înrolat ca voluntari în armata Bavariei.

Ofițeri ruși. Cum se anunță din izvor sigur, detașamentele sârbești bătute la Șabaț erau comandate de ofițeri ruși, cari s'au înrolat ca voluntari în armata Sârbiei.

Legiunile polone. Pentru organizarea celor două leguni polone, orașul Cracovia a contribuit un milion de coroane. Contribuții făcute de particulari sunt mai multe, în sume de câte 10.000 — 100.000 cor.

† **Silvia Maria Nestor**, după lungi și grele suferințe, suportate cu sbrnăgătie creștinească, a adormit în Domnul Sămbătă în 22 August n. 1914 la 4 $\frac{1}{2}$ ore d. a. la vârsta de 23 ani, împărțită cu sfintele taine ale moribunților, și a fost înmormântată luni în 24 August, la 3 ore d. a. în cimitirul din B'aj. Fie-i țărina ușoară și pomenirea veșnică!

A dispărut principele de Monaco. Din Berlin se scrie, că principele de Monaco a dispărut fără urmă. Se crede, că a fost asasinat de francezi.

Căzuți în război. Intre răniții aduși din Sârbia se găsesc și soldați sârbi, cari afirmă că la Șabaț au căzut *zeci mii de sârbi*.

Frică de revoluție. Străzile din Paris sunt ocupate de soldați, deoarece dispoziția revoluționară a muncitorilor crește nelințuit. Cercurile conducătoare, pentru a împedea zbuțirea focului, au concentrat o mare putere militară în capitala franceză și în împrejurime.

Iată cei treizeci de florini ce-am luat vânzând grădina, căsuța și asinul. J-am adus din Sicilia aicea, fiind că ș'im că întorci înșutit darurile ce ți se fac. Nu da de rușine credi tu noastră, ci dă-ne atâtea, ca să putem trăi fără grijă!

Vorbind așa bătrânul scoase punga dela brau și o băgă în stălpul de care atârna crucea.

Mai ziseră odată aceste vorbe, făr' a ridica ochii, dar de-o dată auziră un poguet ușor. Priviră și văzură, că Isus scoase o mână și un picior din cuele ce le străpungeau. Bătrâna apucă tare de mână pe scutul ei. Dar nu zise o vorbă nici unul din ei. Inimile le zvăcneau totu' așteptare fericită. Erau mai incredințați de cât oricând, că dorința avea să li se împlinească.

Dar Isus desprinsese o mișcare repede sandalul din picior și-l aruncă înaintea rugătorilor. Apoi luă așezarea de mai înainte și privea pe bătrâni tot posomorât și adane, ca înainte vreme.

A fost lucru de o clipă. Nici nu și-ar fi crezut o hilor, dacă sandalul de lemn n'ar fi fost în fața lor, jos. Era un sandal de rând, cu talpă de lemn și cu curele de piele. Nu era pe el nici piatră scumpă, nici vre-o podoabă. Nu era nimic de preț.

Doamna păru a lua seama, că bătrânii erau amăgți în așteptările lor.

— „Ab, zise ea miloasă, sandalul ăsta e rea plăta pentru darul vostru”.

Atunci cei doi bătrâni o priviră cu imputare.

— „Ce zici, dragă doamnă? Sfânta icoasă n'ea dat de bună seamă tot ce putea în sărăcia ei. A făcut o minune, ca să ni-se dăruiească sandalul. E firește de-o mie de ori mai prețios decât darul nostru”.

Abia rostiră ei aceste vorbe și fața doamnei se lumină de-un zâmbet gogaș.

— „Sunteți slujitori adevărați ai fiului meu, zise ea, și nădejdea ce-ați pus în el n'o să fie zădarnică. Dorințele nevinovate ale oamenilor evlavioși Dumnezeu le poate oricând îndeplini”.

Când vorbea așa, o lumină așa de vie o încunjură, încât bătrânii au fost nevoiți să închidă ochii. Când i-au deschis, în biserică era întunec, făclăile se stinseser, organele încetaseră și doamna strălucitoare de lumină nu mai era înaintea lor. Dar nu avură vreme să se mire de schimbare. N'au remas singuri nici o clipă. Ușa bisericii se deschise cu năvală și clișiarul năvăli.

— „Iubiți și fiți călători, strigă el, ce minune! Am văzut-o! Sedeam pe trepte și vă așteptam, dar văzând că zăboviți așa de îndelung, m'am sculat și m'am uitat din gaura broștei. Vă văzui umbând în lumină cerească, iar Maica Domnului, care sta pe un altar colea înainte vă eșise într-o împănare și apoi merse alături cu voi. Am văzut cum Isus s'a plecat asupra-vă și v'a dăruit un sandal. Ah, trebuie să mergeți numai decât la Episcopul”.

Timbre nouă. Timbrele de până acum se mai pot întrebuința numai până la 30 Septembrie n. 1914. Pot fi însă schimbate cu altele nouă până la sfârșitul anului curent la oficiile de dare din țară.

Turcii pentru creștini. În toate mecuturile din Constantinopol se rostesc rugăciuni pentru biruința armatelor austro-ungare și germane. Faptul este cu atât mai însemnat, cu cât în istoria imperiului otoman se întâmplă întâia oară, că în casele de rugăciuni musulmane să se îndrepteze rugăciuni pentru învingerea armelor creștine.

Trupe din Africa. În luptele recente din Lorena francezii au trimis în foc trupe coloniale sosite din Africa.

Incrucișătorul „Zenta” din marina de război austro-ungară, intrând în luptă cu vasele franceze, a făcut mare stricăciune în dușmani. În fața puterii covârșitoare micul incrucișător s'a cufundat; 14 ofițeri și 170 de soldați au scăpat pe pământ muntengrean.

Alegerea Papei. Modalitățile, după care se aleg papii, sunt stabilite încă dela 1621 de către papa Grigore XV. La alegere participă numai cardinali, al căror număr este astăzi cam de șaptezeci. Fiecare cardinal are drept egal de vot. Conform vechiului obicei, papa se alege din mijlocul cardinalilor; deși la adecă ar putea fi ales papă ori care preot romano-catolic. În considerare că italienii formează două din trei părți a colegiului de cardinali, este foarte probabil că și de astădată nou alesul are să fie italian. La conclavă sunt îndatorăți a se prezenta toți cardinalii. În Austria se găsesc în timpul actual trei, ear în Ungaria tot atâți cardinali.

Pentru cetitorii nerăbdători. Vorba renumitului strateg Moltke trebuie revocată în memoria celor ce nu știu sau nu voesc să înțeleagă cauza, pentru care operațiunile militare, atât la noi cât și în imperiul german, se țin secrete. În campania dela 1866 raportorul unui mare ziar s'a dus de-a dreptul la șeful marelui stat major german și i s'a plâns astfel: „Excelență, starea noastră, a raportorilor de ziare, nu se mai poate suferi! nu putem afla nimic din tot ce se petrece pe locurile de luptă!” — Ear Moltk, cunoscut ca unul dintre oamenii cei mai serioși, a răs cu hohot și a răspuns ziaristului: „Primește, dle, mulțumirile mele în numele statului meu pentru acest compliment; dta nu crezi, că ceea ce ai spus, este lauda cea mai mare pentru statul major german”.

S'a deschis canalul dela Panama. În 16 August s'a făcut deschiderea festivă a canalului dela Panama. Știrea aceasta a ajuns în Europa abea după cinci zile. Se plânse, ca fiecare stat din lume să-și trimită câte un vas de război să participe la deschidere sub conducerea unui mare vas american. Flotele puterilor sunt însă ocupate în altă parte, și astfel serbarea s'a făcut în cadre mai restrânse. De mare importanță este acum împrejurarea, că prin canalul Panama flota americană în timp foarte scurt poate să treacă din Oceanul atlantic în Oceanul pacific, — dacă va cere trebuință să lovească în japonezii aliați cu Anglia.

S'a deschis canalul dela Panama. În 16 August s'a făcut deschiderea festivă a canalului dela Panama. Știrea aceasta a ajuns în Europa abea după cinci zile. Se plânse, ca fiecare stat din lume să-și trimită câte un vas de război să participe la deschidere sub conducerea unui mare vas american. Flotele puterilor sunt însă ocupate în altă parte, și astfel serbarea s'a făcut în cadre mai restrânse. De mare importanță este acum împrejurarea, că prin canalul Panama flota americană în timp foarte scurt poate să treacă din Oceanul atlantic în Oceanul pacific, — dacă va cere trebuință să lovească în japonezii aliați cu Anglia.

Și i-a dus la Episcop cu trăsura. L'au aflat în adunare, cu toți mai mari bisericii. Și povesti. Povestiră și bătrânii, și în sfârșit îl țese Episcopul ce m'au ne se făcuse.

Episcopul făcu semn vistierului său și i zise:

— „Prietine, voi să cumpăr sandalul ce Isus a dăruit așa de minunat acestor oameni buni și să-l p'aresc cu trei mii de florini de aur, dacă voesc să mi-l vând. Nu voi să-l ducă aiurea din Lucca”.

După ce s'au numărat banii și bătrânul i-a luat în mâinile sale, Episcopul zise:

— „Înainte de-a pleca din Lucca trebuie să fiți împreună cu noi când vom așeza crucea făcătoare de minuni pe altar. Apoi plecați în grabă pe drumul pe care ați venit, povestind tuturor ce vi s'a întâmplat. Mă bucur, că și robul lăntuit de barcă va scăpa de chin și că firea vecinului bun se va însănătoși, după cum sunt încredințați, că și clișiarul nostru va avea grijă să ude trandafirul cu apă din alt izvor și să ție icoanele curate”.

Tăcu netel apoi întinzând mâinile de asupra capetelor lor zise:

— „Voi doi sunteți cei țatețeti, iar noi nebunii. Care din noi nu știe, că Dumnezeu este atot puternic? Dar cine are țărina de a crede în ajutorul lui? Muțumiți lui Dumnezeu, că v'a dat darul credinței! E cea mai mare din binecuvântări”.

Începerea anului școlar. Direcțiunea gimnaziului din Blaj aduce la cunoștință, că înscrierile pentru anul școlar 1914/15 se fac în 1—3 Septembrie n., ear *Vineri în 4 Septembrie* se încep prelegerile regulate. — Examenul în scris de maturitate se ține în 5—9 Septembrie, ear examenul oral în 11 Septembrie n. 1914.

Nemții în Bruxelles. Intrarea trupelor germane în capitala Belgiei a fost o dureroasă și jalnică surprindere pentru populațiunea acestui frumos și bogat oraș. În urma știrilor false ce i s'au dat de pe câmpul de război, nu știa nimica despre căderea fortăreței L'ège și nici despre apropierea trupelor germane. Noaptea la orele trei primarul a adresat apoi populațiunii o proclamațiune, îndemnându-o să se fearească de orice acte de dușmănie și să nu întrebuințeze armele. Abia acum au înțeles bieții oameni situația gravă în care se aflau. Au început se adune de prin case cât au putut și și-a luat drumul care încătrău a putut. Nu peste mult trupele germane și-au făcut intrarea în oraș, unde primarul le-a așteptat cu *steag alb*. Stradale erau însă pline de oameni și de trăsuri, pe cari încărcă-se fiecare ce a putut și cât a putut. Capitala Belgiei e astăzi un cimiteriu, în care sunt îngropate mulțime de comori, pe cari oamenii le puteau salva, dacă ar fi fost avisați din vreme despre apropierea primejdiei. Iată deci urmările triste ale știrilor false și neadevărate de pe câmpul de război!

Pedepsirea franc-tirorilor. În urma omorurilor, comise de corpul de trupe neregulate franceze, de așa numiții franc-tirori, generalul comandant din Alsacia superioară a publicat un ordin, în care zice: „Dacă locuitorii unei comune iau parte la luptă în contra trupelor noastre, au să fie împușcați nu numai dâșii, ci și primarul comunal; ear localitatea are să fie demolată. Va fi împușcat orce proprietar de casă, care dă adăpost soldaților francezi”.

Înainte cu cincizeci de ani. Niște date statistice, publicate în ziarul „Concordia” din Budapesta, anul 1864, ne arată, că în marele comitat românesc al Hunedoarei au fost abonate pe anul 1863, semestrul al doilea, următoarele ziare românești: „Telegraful Român” în 49 de exemplare (25 preoți gr.-or., 10 ampioiați publici, 14 cetățeni). „Gazeta Transilvaniei” în 21 exemplare (11 preoți gr.-cat., 2 preoți gr.-or., 3 ampioiați, 5 cetățeni). „Concordia” în 6 exemplare (preoți gr.-cat. 2, gr.-ort. 1, ampioiați 1, cetățeni 2). „Aurora Română” în 21 exemplare (1 preot gr.-cat., 2 preoți gr.-ort., 9 ampioiați, 1 cetățean și 11 femei române). „Umoristul” în 2 exemplare, abonate de funcționari. Alte ziare românești nu erau atunci. Din cele existente se împărțeau deci în comitatul Hunedoarei 99 de exemplare. Astăzi oare câte exemplare se vor împărți?

La așazăământul umanitar, numit „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu” au fost primiți următorii membri noi: Maria Alexandru și Ana Ganea n. Băra, din Roșia săsească; Sora Barsan din Rășinar și Ioan Ganea, învățător în Brețeu. Cassariatul numitei Reuniuni a plătit ajutoarele statutare după răposării membri: Maria Popescu (Tilișca), Florea Crucia, măestru croitor, Lazar Stanciu, econom, Nuța Lascu și Maria Vestemian, cu cari numărul membrilor răposăți în sinul Reuniunii au ajuns la 235. Se aține din nou binevoitoarea atențiune asupra întreprinderii de pompe funebre a Reuniunii.

Cartea de Aur.

A apărut volumul VII din valoaroasa publicațiune a domnului T. V. Păcățian: «*Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor desub coroana ungară*». În volumul acesta, de o estensiune de 50 coale de tipar, e descrisă epoca dintre anii 1881—1896, cu toate mișcările politice-naționale din acei ani, ca: organizarea partidului național român, conferențele naționale din Sibiu, Memorandul Republica, procesul Ripelei, procesul Memorandului etc. și sunt date în întregime vorbirile parlamentare, rostite de deputații români în dietă și de Arhierii români în casa de sus. Sunt date și părerile bărbaților de stat maghiari și vorbirile lor, rostite în chestia de naționalitate. Prețul acestui volum face 12 coroane exemplarul broșat și 14 coroane exemplarul legat. Doritorii de a-l avea, sunt rugați să se adreseze autorului în Sibiu (Nagy-szeben).

Nr. 740/1914.

(571) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școala confesională gr. or. română din Făgăraș, se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Din cassa bisericeii anual 600 cor, cari se plătesc în rate lunare.

Restul s'a cerut dela stat și numai dacă se primește se poate da.

Cvartir în edificiul școlii, o odaie și o cuhnă, șopru, pivniță, pod.

Pentru grădina 20 cor.

Pe lângă îndatoririle regulamentare a-lesul va fi dator fără altă remunerație să formeze cu adulții un cor din cel puțin 2 voci cu care se cânte răspunsurile la sfânta liturgie și la producțiuni școlare, are a ținea strana stângă la utrenie și vecernie și a conduce grădina de pomări și legumărit.

Ceice vor arăta pregătire muzicală mai înaltă vor fi preferiți.

Dela concurent se recere a se prezenta înainte de alege la biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări. Cererile se adresează la subsemnatul oficiu protopopesc.

Făgăraș, la 6 August 1914.

Oficiul protopresbiteral al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 657/1914.

(572) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Soatul maghiar, din protopresbiteratul Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima inserare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii preoțești dela stat.

Concurenții să-și înainteze petițiile concursuale instruite în regulă subsemnatului oficiu protopresbiteral și cu prealabila incuviințare să se prezinte în biserică spre a cânta și face cunoștință cu poporul.

Turda, la 7 August 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român în conțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murășian
protopresbiter.

Nr. 397/1914 prot.

(569) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al IV lea învățătoresc nou sistemizat din comuna Sadu, protopopiatul Sibiului, pe baza rezoluțiunii consistoriale din 3 Iulie a. c. Nr. 8322 Școl. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) Salar fundamental 1200 cor., din cari 100 cor. dela biserică, iar restul s'a votat dela stat prin rescriptul ministerial Nr. 47,743/1914.

b) Locuință în natură.

c) Relut de grădina 20 cor.

Dela concurent, afară de celelalte datorințe oficiale, se cere să aibă aptitudini muzicale și e îndatorat a forma cu elevii cor bisericesc pentru a cânta răspunsurile liturgice în Dumineci și sărbători.

Concurenții sunt datori a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Cererile concursuale instruite cu documentele recerute sunt a se adresa oficiului protopresbiteral al Sibiului, în termenul deschis.

Sadu, 13 Iulie 1914.

Dimitrie Bunea
președinte.

Ștefan Drăghicui
notar.

Văzut:

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 723/1914.

(573) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de parh în parohia Sămbenedic, pe baza Ordinului Prea-venerabilului Consistoriu arhidiecezan Nr. 9039 Bis din 29 Iulie a. c. se escrie de nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și aștearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare în termiul susindicat subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta pe lângă restricțiunile regulamentare în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a cânta, predica și oficia.

Cetatea-de-baltă, 6 August 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Târnavă.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Nr. 201/1914.

(570) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc vacant din comuna bis. gr.-or. Peleş, în protopresbiteratul Câmpenilor, se publică concurs cu termenul 25 August 1914 st. v.

Venitele sunt: salar 1200 cor. și anume: 600 cor. dela comuna bis. și 600 cor. întregirile ulterioare dela stat, și locuință cu grădina.

Doritorii a ocupa acest post învățătoresc să trimită rugărilor concursuale cu documentele recerute la oficiul protop. al Câmpenilor (Topănfalva) și să se prezinte spre cunoaștere.

Câmpeni, 5 August 1914.

Oficiul protop. gr.-or. al Câmpenilor.

Romul Furdul
protopop.

Ad. Nr. pp. 887/1914.

(568) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile noastre confesionale din comunele mai jos arătate, prin aceasta se publică concurs cu termen de 25 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“ și anume:

1. Mănăsturul român, cu salar anual de 600 cor. dela comuna bisericească, cvartir liber în edificiul școlii și 20 cor. relut pentru grădina. Întregirea recerută să va cere dela stat.

2. Mănăsturul unguresc, cu salar anual de 600 cor. din reparatiile dela popor 400 cor. ajutor dela Ven. Consistor, cvartir liber în edificiul școlii cu grădina de legumi. Întregirea de 200 cor. și eventual cvinevenele recerute să vor exopera dela stat.

3. Someșfalău, cu salar anual de 600 cor. dela popor și din venitele cantorile, 600 cor. ajutor dela Ven. Consistor cvartir liber în edificiul școlii cu grădina de legumi.

4. Someșul-rece, cu salar anual dela comuna bisericească, cvartir liber în edificiul școlii, lemne de foc și 20 cor. relut de grădina. Întregirea recerută să va exopera dela stat pe baza documentelor alesului.

Concurenții la vre unul din aceste posturi, au a-și inainta suplicile lor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului până la termiul susindicat și a se prezenta înainte de alege la biserică în vre-o zi de Duminecă s'au sărbătoare ca să fie cunoscați din partea poporului.

Cluj, la 28 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. în conțelegere cu comitetele parohiale.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

„BIBLIOTECA ȘAGUNA“

REDACTATĂ DE Dr. I. LUPAȘ, SĂLIȘTE

A apărut și se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, în Sibiin

Nr. 1.

Însemnătatea bisericii

Nr. 2.

Despre pocăință

Nr. 3.

La ziua sf. Andreiu

Prețul à 10 fil. + porto 5 fil.

Nr. 4-5.

Temeliile traiului nostru

Nr. 6-7.

Sfânta Scriptură

în limba românească

Prețul à 20 fil. + porto 5 fil.

Nr. 8-9-10.

Spice

din istoria noastră bisericească

Prețul 30 fil. + porto 5 fil.

Nr. 11-12.

Calea bisericii

prelucrată și întregită

după episcopul Nicodim din Huși.

Nr. 13-15.

Vieața

unei mame credincioase

de

Dr. I. Lupaș.

Prețul à 20 fil. + porto 5 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiin:

Relațiile bisericești ale Românilor din Ardeal cu Rusia în veacul al XVIII.

de

Dr. Silviu Dragomir.

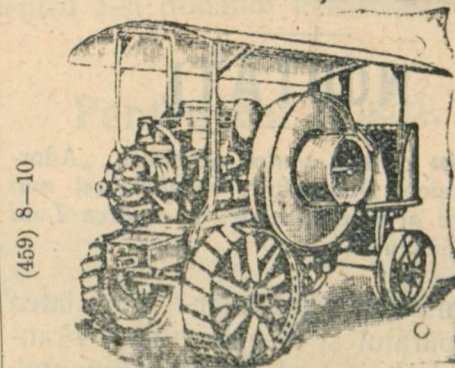
Prețul 2 coroane + 10 fileri porto.

La Librăria arhidiecezană, Sibiin, se află de vânzare:

PSALTIREA
proorocului și împăratului David.

Ediția a III-a.

Prețul legat cor. 1.60 + 20 fil. porto.

Cele mai bune și sigure

motoară pentru îmblătit singur mutătoare, zdrobitoare de peatră singur mutătoare, ferestrau și mașină de crepat singur mutătoare. Motoara de benzină, gaz sugativ și oleu brut. Aranjamente de mori. Pluguri cu motor, care se pot folosi și pentru transportare de greutate (camionagiu), precum și de îmblătit.

Kellner és Schanzer
Budapest, Kálmán-utca 3.

Rogăm numai interesati serioși.

La Librăria arhidiecezană, Sibiin, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceeași și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

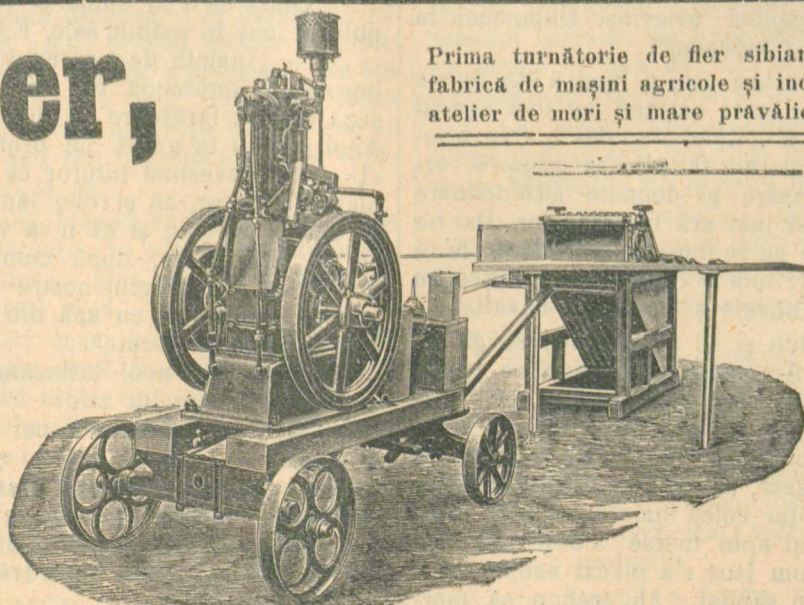
Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **35 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **25 cor.**

Sam. Wagner,**Atențiune!**

Doritorii de-ași procura mori, cilindre pentru asortat făină, pietri de mori de orice calitate, tot soiul de mașini și unelte agricole, mașini de lăță, piua pentru abale (pcstav), tot soiul de motoare dela cel mai mic și până la cel mai mare, cu un cuvânt tot soiul de mașini, precum și Traverse, Cement, Trestie, Chei pentru ziduri, toate fierăriile trebuincioase la clădiri (edificări).

In bogata și bine asortata sa prăvălie de fier se găsesc toate sculele pentru meseriași, fierar,

Prima turnătorie de fier sibiană, mare fabrică de mașini agricole și industriale, atelier de mori și mare prăvălie de fier

Sibiin-Nagyszeben, Târgul făinii — Nr. 1 —

tâmplari, dulgheri etc., cu prețurile cele mai moderate și condițiuni foarte avantajoase.

Cine are lipsă de ceva din aceste specificate obiecte, să nu cumpere dintr'alt loc până nu se va informa în prima linie la marele fabricant Wagner, atât despre calitatea acelu obiect, cât și despre prețuri și condițiuni.

Acesta e cel mai bun izvor de procurat marfă de primul rang și în comparație foarte ieftin.

Nu Vă lăsați seduși de agenți, mergeți sau scrieți în persoană la sus numita firmă. (410. 23-52)

Cataloge se trimit gratis și franco.